

ז'אק ברל קורות חייו (מתוך ויקיפדיה)

ברל נולד בשכונה ענייה בבריסל, בירת בלגיה, למשפחה בורגנית. בצעירותו, היה אורח חייו של ברל רגיל לבני חוגו - הוא נישא בגיל צעיר וקיבל תפקיד ניהולי במפעל המשפחתי. כתחביב נהג לשיר בבתי קפה ובברים. אולם ברל פרש מהמפעל בתחילת שנות ה-50 ועבר לפריז. בפריז כתב מוזיקה והופיע בקברטים ובאלמות העיר. הוא העניק מימד דרמטי לשיריו, והתפרסם. בשנת 1956 ערך סיבוב הופעות באירופה והקליט את השיר "Quand on n'a que l'amour" (בגרסה העברית: "אם נדע לאהוב"), שביצר את מעמדו כאמן חשוב. בשיריו הוא מבטא לעיתים קרובות געגוע ואהבה כלפי בלגיה - על נופיה, אוירתה, אנשיה ורוח הצפון הנושבת בה. כמו בשירים "Le Plat Pays" ("ארץ המישור"), "Bruxelles" ("בריסל") ועוד. ברל כתב על נושאים שונים ומגוונים: אהבה, חברה ועניינים שברוח. בשירתו עולה נימה סוציאליסטית, המתבטאת בעיקר בלגלוג על הבורגנים, צביעותם ומוסכמותיהם החברתיות. כך למשל בשירים כגון "Les Bonbons" ("בונונים") ו-"Les Bourgeois" ("הבורגנים"). בולטת בשיריו הרגשת האמפתיה כלפי החלשים שבחברה, הזקנים, השיכורים, המכוערים, בני המיעוטים, הנכבשים ועוד. כך למשל, אחד משיריו האחרונים "Voir Un Ami Pleurer" ("לראות חבר בוכה"), מדגיש לא את מצוקתו של האדם הסובל, אלא דווקא את הקושי של חברו הרואה אותו בסבלו. יצירתו איננה מוגבלת לסיגנון יחיד והוא שלח את ידו בכתיבה משעשעת - תדיר כזו המשלבת ביקורת חברתית אירונית - כמו גם בכתיבה לירית-סנטימנטלית. השיר "Ne Me Quitte Pas" זכה לאין ספור ביצועים ותורגם לשפות רבות. התרגום לעברית הופיע והתפרסם תחת השם "אל תלכי מכאן" בתרגומה של נעמי שמר וביצועו של יוסי בנאי. ברל, שהיה מעשן כבד, מת מסיבוכים של סרטן הריאות באוקטובר 1978. עוד בחייו הוערך ברל כמשורר לכל דבר. מבקרים רבים סבורים כי כישורו האקספרסיבי של ברל ורגישותו עושים אותו לאחד המשוררים הצרפתיים הגדולים במאה העשרים. גם בצרפת בה יש כבוד ונוסטלגיה כלפי רבים מזמרי העבר, ברל נחשב ליוצר יוצא דופן ובעל תרומה תרבותית עמוקה.

אם נדע לאהוב תרגום: יעקב שבתאי

אם נדע לאהוב
שנינו את ואני
מתוך הלב ילדה
יפרחו אז יונים

אם נדע לאהוב
יד נושיט לכושל
נרפא לכואב
ננחם לסובל

אם נדע לאהוב
אז נישא את הראש
לא גאים לא שפלים
כי פשוט בני אנוש

אם נדע לאהוב
ולו רק במבט
גם ימים אפורים
יראו כמו שבת

אם נדע לאהוב
כל צמא ורעב
אדם לאדם
לא יהיה עוד זאב

אם נדע לאהוב
אז הבוקר ייעור
ונשיר שיר חדש
אביבי ושיכור

אם נדע לאהוב
בחיבה וברוך
החשיכה תיעלם
והאור ימלוך

אם נדע לאהוב
העולם אז ישקוט
ואבות על בנים
לא יוסיפו לבכות

אם רק נדע לאהוב
נגלה מרחבים
את הזמן את השמש
ואת ים הכוכבים.

אם נדע לאהוב
גם קרוב גם רחוק
האימה והבכי
לא יהיו לחם חוק

אם נדע לאהוב
אז תוסר הקללה
ולמוות כבר לא
תהיה ממשלה

Galit Media

אם נדע לאהוב

מסע תיאטרוני מוסיקלי בעקבות שיריו של ז'אק ברל

ניהול מוסיקלי עיבודים והדרכה קולית שוש רייזמן | עריכה ובימוי רפי ניב
עיצוב חלל רועי ואטורי | תלבושות רונה פלוטק | תאורה אמיר קסטרו
תנועה עמית זמיר | עיצוב וידאו מיכל חרמון | פסנתרן קובי ליליאן

בהשתתפות: אמיר קריאף, מיכל וינברג, דור ברנס, עלאא דקה/תום חודורוב,
רעות אלוש, זוהר מידן, דני שפירא

תיאטרון באר-שבע

רק על זה מדברים.

זמן המופע כשעה ועשרים דקות ללא הפסקה

מנהל ייצור ותפעול: יואב מהרבני | מנהל טכני: אופיר ספיר | מנהל הצגה: איציק קריספין
ע.במאי: דור ברנס, נופר ברקול | תפעול תאורה: גבי פרידריך | עיצוב סאונד: ניר רובין
תפעול וידאו: איציק קריספין | תסרוקות ואיפור: מרינה נודל | בניית תפאורה: תיאטרוןית
צילום: מעין קאופמן | צילום טריילר: רדי רובינשטיין | עריכת תוכניה: שני אמור
עיצוב והפקה: גלית מדיה

דבר היוצרים:

זיאק ברל כבש את ליבנו בעוצמת התשוקה שלו, בחינניות העצומה שלו, באהבת האדם האינסופית שלו ובמעיינות החמלה אשר שפעו ממנו. הוא איננו עוד קול יפה או כותב מנגינות יפות - הוא אדם שהדברים שיש לו לומר בוערים בעצמותו, וכשהוא שר אותם אתה שומע את פעימות דם ליבו. ההתמסרות שלו מסעירה ומרגשת את כל מי ששומע או רואה - אפשר לראות כמה וכמה סרטונים שלו מהופעות חיות ביו טיוב, מומלץ! ומה הדברים שיש לו לומר? הוא מספר לנו מה הוא רואה כשהוא מביט בנו, בעולם, בהתנהלותנו, בהתנהלותו - הוא רואה צביעות וטיפשות, הוא רואה רשעות ובדידות, הוא רואה מלחמות וסבל - אבל בעיקר הוא מבקש אהבה וחמלה. הוא מבכה חיים דלים, משעממים, נטולי שמחה. הוא גם מבכה את ייסורי האוהבים ואת צער הפרדה, יש לו מקום גדול בליבו לחברות ולידידות. מעל כל אלה מרחפת אופטימיות גדולה והתעקשות להאמין באפשרות לעולם טוב יותר ולבני אדם טובים יותר.

אם רק נדע לאהוב, אם רק נושיט יד זה לזה - נוכל לחולל לנו נס. הלואי!

סדר השירים:

ארץ המישור שלי | מיכל וינברג, אמיר קריאף והלהקה | תרגום: שוש רייזמן
השור | זוהר מידן | תרגום: יהונתן גפן
בנים | מיכל וינברג, דני שפירא וזוהר מידן | תרגום: יעקב שבתאי
זוז | תום חודורוב/עלאא דקה ומיכל וינברג | תרגום: דן אלמגור
הנמל באמסטרדם | הלהקה | תרגום: דן אלמגור
בונבוניס | דני שפירא | תרגום: יעקב שבתאי
אהבה בת 20 | אמיר קריאף, דור ברנס ומיכל וינברג | תרגום: נעמי שמר
מדלן | תום חודורוב/עלאא דקה, דור ברנס ורעות אלוש | תרגום: שוש רייזמן
הואלס הראשון | מיכל וינברג | תרגום: דן אלמגור
אל תלכי מכאן | אמיר קריאף, תום חודורוב/עלאא דקה | תרגום: נעמי שמר
בונבוניס 2 | דני שפירא | תרגום: יעקב שבתאי
האיש מהגז | דור ברנס | תרגום: יוסי בנאי
לראות חבר בוכה | אמיר קריאף | תרגום: יוסי בנאי
מתילד | תום חודורוב/עלאא דקה ודור ברנס | תרגום: שוש רייזמן
אם נדע לאהוב | תום חודורוב/עלאא דקה ורעות אלוש | תרגום: יעקב שבתאי
שיר הגוסס | אמיר קריאף ודור ברנס | תרגום: דן אלמגור ויוסי בנאי
אלואיז | רעות אלוש, דני שפירא ותום חודורוב/עלאא דקה | תרגום: יעקב שבתאי
שיעור לטינית | דני שפירא, תום חודורוב/עלאא דקה, דור ברנס, רעות אלוש וזוהר מידן | תרגום: דן אלמגור
בריסל | הלהקה | תרגום: דליה רביקוביץ'
אח לו אני אלוהים | אמיר קריאף, מיכל וינברג והלהקה | תרגום: יוסי בנאי
בירה | הלהקה | תרגום: שוש רייזמן

כל הלחנים והמילים המקוריות: זיאק ברל

